

fra Handelsstanden, men i den kjøbenhavnske Handelsstands Navn — med hvilken Berettigelse ved jeg ikke —, at der altsaa for saa vidt ikke vil kunne antes over den. Da Forslaget allerede nu er nævnt under Finanslovens første Behandling — der vil jo iøvrigt senere i Aar blive Lejlighed til Forhandling derom, da det har sin Plads paa indværende Aars Finanslovsforslag — skal jeg tillade mig at meddele, at der i Bygningen, saaledes som den nu opføres, vil blive 357 Sæder, som uden stor Vanskelighed kunne udvides til 400, og at Størrelsen af disse Sæderrum — det vil maasse erindres af ærede Medlemmer, at Spørgsmaalet herom spillede en overordentlig stor Rolle ved Forhandlingerne om Frilageret i forrige Samling — vil komme til at veksle fra 8 Kv.-Alen som det mindste — jeg tvivler om, at nogen ønsker det mindre — og saa op indtil over 100 Kv.-Alen, ja endog saa til 447 som det største Rum, der bliver. Jeg tror altsaa, at Indretningen af Frilageret, saaledes som det opføres nu, i fuldeste Maal vil fyldestgøre alle de forskellige og vidtgaaende Ønsker og Forlangender, der fremkom i Slutningen af forrige Samling. Naar man nu vil sige, at Frilageret opføres større, end det vil være nødvendigt, naar vi saa Frilageren, ja, saa er det første Gang, jeg hører denne Berekjendelse. Jeg har hørt det modsatte, at man ikke skulde indlade sig paa at opføre saa lille et Frilager, for man var vis paa at have Frilageren, men at Frilageret skulde blive for stort efter den foreliggende Plan, dersom vi fik Frilageren, har jeg først hørt udtale i Dag af det ærede Medlem. Det maa iøvrigt ogsaa erindres, at det jo slet ikke er nogen ny Institution, der her er Spørgsmaal om at indføre. Frilageret have vi jo haft allerede gennem lange Tider paa Tolddøden, og jeg tror næppe, at der har været afvigende Meninger om, at Frilagerne, saaledes som de nu vare til Stede der, vare meget utilfredsstillende baade ved deres Veligheden og deres Indhold, og at der saaledes var Lejlighed til Udvidelse deraf, skønt Trangen havde været til Stede. Jeg har troet at maatte give det ærede Medlem disse Oplysninger efter hans udtrykkelige Forlangende i saa Henseende. Det er jo iøvrigt ellers en Selvfølge, at Spørgsmaal om Bevillingen til Frilageret og ogsaa om Berettigelsen af, at den er optaget paa de administrative Budgetter for i Aar, vil komme til at foreligge under en anden Sag end denne, saasnart Finansloven for indværende Aar tilligemed den midlertidige Bevillingslov kommer til at foreligge. Der vil

egenlig Spørgsmaalet rettelig kunne komme frem om Aabegyndelsen af Frilageret allerede nu.

Frier: Jeg er ikke gennem de Udtalelser, der ere komne frem fra den ærede Kultusminister, bleven aldeles overbevist om, at det Tilskud fra Statens Side, som omtaltes, skulde være en Umulighed. Det forekommer mig, at selv om man maa sige, at Forholdene i Kjøbenhavn for saa vidt ere noget anderledes, som Lønningerne ikke ere fastsatte ved Lov, men funn approberede gennem Indenrigsministeren, betyder det jo dog overfor de faktiske Forhold ikke noget væsentligt; thi i alt Fald har Staten jo dog haft Haand i Hante med Ordningen af de Sager, og vil ikke af den Grund kunne afvise enhver Anmodning om fremdeles ogsaa paa anden Maade at gribe ind deri. Der blev sagt af den højtærede Kultusminister, at Meningene med Statens Tilskud til Skolefondene ikke var den at komme Kommunerne til Hjælp, men derimod at komme Lærerne til Hjælp, men at Forholdet i Aarens Løb vilde blive det modsatte her i Kjøbenhavn, idet man vilde komme til at hjælpe Kommunerne og ikke Lærerne. For en Lærerbekendelse tror jeg, at det Spørgsmaal vil falde aldeles ligegyldigt, om det maa siges, at Kommunen sparer nogle Penge ved Statstilskudet eller ikke. I begge Tilfælde vil jo dog Lærerne saa Tilleg i deres Lønning, hvis Staten griber ind, og om det saa skulde forme sig saaledes, at det blev Kommunen, der kom til at spare noget, vilde ikke det betegne noget, der i en Lærers Øjne skulde kunne gøre det umuligt at saa Sagen ført igennem, eller gøre ham mindre berettiget til at stille Krav dertil. Det forekommer mig overhovedet ikke, at det er saa skræmmende en Udsigt den, at Staten virkelig kunne komme til at bidrage til, at en saa stor Kommune, der synes at have anstrængt sig til det yderste for at føre en saadan Sag igennem, virkelig ogsaa direkte fik nogen Betælselse gennem et Tilskud fra Staten. Det vil være den højtærede Kultusminister bekendt, at Københavns Kommune har sølt Trykket af sit Skolevæsen. Der har været rettet Henvendelse til Staten om direkte Tilskud, og for saa vidt har Tanken om Støtte til Kommunen slet ikke været fremmed for Kommunen selv eller har ligget udenfor Muligheden af, hvad Tanker man kunde kræve Dre for i den lovgivende Forsamling. Derfor forekommer det mig væsentligt at være et Slags Dmposterings-spørgsmaal, om man vil sige, at det er Kommunen eller Lærerne,